

Lastniki premoga zakrivili krvavi boj v Herrinu.

Serif Williamson okraja, državni senator in vojaški častnik izjavljajo, da je družba, ki je pod kontrolo jeklarskega trusta, izzvala bitko z rudarji. Ranjeni stavkokazi tudi pravijo, da so bili prevarjeni in da rudarji niso krivi. Operatorji in tovarnarji zahtevajo vojaške čete v Herrin, čeprav jih serif ne mara. Konfuzna in hujskajoča poročila o stavkujočih rudarjih.

Operatorji in tovarnarji zahtevajo vojsko. Cairo, Ill. — Čete tukajšnje narodne garde so mobilizirane in čakajo na odhod v Herrin, ako pride ukaz. Herrin, Ill. — Po najnovejšem poročilu je bilo 25 mož ubitih in devet leži ranjenih v bolnišnici.

Herrin, Ill. — Odborniki tukajšnje rudarske unije poročajo, da so gardisti Southern Illinois Coal kompanije zadnji terek streljali na stavkujočega rudarja Guya Hudginsa in ga ranili na ceesti med Marionom in Harrinom, ko je šel po opravkih v Herrin. Ta čin je razpall rudarje in izzval izgredo. Waukegan, Ill. — Governor Small, proti kateremu se tu vrši sodnijska obravnava, je prejel nebroj zahtev za vojaške čete. Illinoiski operatorji premogovnikov, voditelji trgovske zbornice, podjetniške organizacije in predvsem zveza illinoiskih tovarnarjev zahteva, da governor takoj odredi milico, ki mora čuvati lastnino v prizadetih krajih. Na pritisk teh zahtev je governor velel mobilizirati tisoč mož v Chicago, dasiravno mu je serif iz prizadete okraja brzojavil, da okrajne oblasti kontrolirajo položaj.

Waukegan, Illinois. — Governor Small je v četrtek ponoči odredil mobilizacijo 1000 mož državne milice v Chicago. Strojnični četi 130. in 131. infanterije in veliki oddelek pehote je pripravljen v vojašnici, 2653 W. Madison St., na odhod v Herrin, Ill. Governor je ukazal mobiliziranje čet, ne da bi jih zahteval serif v okraju Williamson, kjer so se vršili krvavi boji. Serif je sporočil gubernorju, da je zdaj mir in ni se več bati napadov, toda governor, ki je čital v žičkanih listih poročila o "strašnem masakru" in velikem številu mrtvih stavkokazov in gardistov, je šel preko serifa, sumeč, da serif simpatizira z rudarji, ker je bil sam rudar.

Small je tudi prejel vest, da vojaške čete, ki so nastanjene v Cairu in Carbondalu, niso zanesljive, ker simpatizirajo s stavkarji; valed tega je governor sklenil, da edino žičkaška milica je dobra. Družba je kriva! Marion, Ill. — Serif Thaxton je v četrtek zvečer ponovno izjavil, da so vojaške čete nepotrebne, ker je v Herrinu mir, in dalje je položil vso odgovornost za bitko na premogovniško kompanijo, ki je v rokah jeklarskega trusta. Illinois Steel Co., podružnica jeklarskega trusta, rabi premog za svoje tovarne v Garyju, South Chicagu in drugih illinoiskih mestih in zato je Lester, eden lastnikov premogovne žile med Herrinom in Marionom, najel stavkokaze za kopanje premoga s parni lopatami.

Serif je dejal: "Malo pred izbruhom sem bil poklican v Carbondale po nujnih opravkih. Prejel sem telefonsko poročilo o demonstracijah, toda nisem se zanimal dosti, misleč, da se vrši navadni pretep s pestmi. Nisem videl potrebe za milico in zato je tudi nisem zahteval. Ravnotako ne vidim zdaj nobene potrebe za vojaštvo. Mi ne maramo vojakov tukaj, ker lahko sami skrbimo za red in mir. Glavna in pravzaprav vsa odgovornost leži na kompaniji, ki je prelomila pogodbo z rudarji in gotem pričela uvažati oboževanje in stavkokaze. Opozoril sem pravočasno uradniške družbe na nevarnost, ki jim preti, ako bodo izzvali stavkarje z orožjem, toda niso se zmenili za moje svarilo. McDowell mi je odgovoril, da naj skrb za varnost njegovih ljudi prepustim njemu."

Polkovnik Sam Hunter, ki je zadnje nedelje prišel iz Springfielda v Herrin na svojo lastno pest in aranziral konferenco z Lesterjem, lastnikom jame, serifom Thaxtonom in državnim pravnikom Dutjem, je izjavil: "Prosil sem mr. Lesterja, da naj zapre jamo, ker lahko pridejo sitnosti. Rudarji, ki stavkajo že tretji mesec, se ne bodo pustili izzivati. Lester mi je odgovoril, 'I'll be damned if I will close the mine (naj bom proklet, če zaprem jamo)'. Ker nimam oblasti, da bi zahteval vojaštvo, nisem storil nobenega koraka v ta namen." Državni senator William Sneed je tudi izjavil, da je družba odgovorna za prelivanje krvi. Sneed je dejal: "Okrožna organizacija rudarjev v Illinoisu je dovolila Lesterju, da lahko odkrije premogovo žilo, toda premoga ne sme pobirati in izvažati, dokler traja stavka. Družba je odkrila zemeljsko plast in imela je organizirane delavce. Ko je pa bilo odkritih kakih 60.000 ton premoga, tedaj je Lester odpustil unijske delavce in najel v Chicagu oboževane gardiste in stavkokaze za kopanje premoga. Ta čin je povzročil izbruh izgredov."

"Rudarji niso krivi!" pravijo ranjeni stavkokazi. Herrin, Ill. — Jos. O'Rourke iz Chicaga, ki je opravljal stavkokazno delo v Lesterjevi jami in ki zdaj leži z drugimi vred v tukajšnji bolnišnici, je dejal v četrtek zvečer: "Mi smo bili zapeljani. Agentura Bertrand Commissary Company, W. Madison St., Chicago, me je poslala sem. Najmanjšega pojma nisem imel, kakšno delo me čaka. Agent mi je rekel, da ni nikakršnih sporov. Ne dolžim rudarjev, ker so nas napadli, kajti mi smo jim odjedali delo in kruh. Ko smo prišli sem, smo dobili orožje in v kotu jame je bila postavljena strojnica. Oboževana straža je bila vedno z nami; večinoma so bili grobeži, ki jih je poslala neka žičkaška detektivska agentura. Izvedel sem, da so nam rudarji poslali svarilo, da naj zapustimo jamo, toda mi nismo prejeli svarila. Najbrž so ga grejeli bovsje, ki se pa niso zmenili in nam niso nič povedali, da smo v nevarnosti. Ko so večerj prišli rudarji, nismo vedeli, kaj nam je storiti. Gardisti so se pripravljali na boj, mi pa smo se hoteli podati." Enako sta izjavila tudi ranjena stavkokaza S. P. Williams in Ed Green iz Chicaga. Dejela sta, da sta črtvi nesramnih delodolavnih agentov, ki so ju poslali v past. Vs trije so težko ranjeni in najbrž ne bodo živeli.

Koliko je mrtvih? — Hujskajoča poročila. Poročila, ki jih prinašajo veliki kapitalistični dnevniki o dogodkih v Herrinu pod kričečimi naslovi, si nasprotujejo skoro v vsaki drugi vrsti in so nedvomno tako pobarvana, da prikažejo rudarje v luči najgrših morilcev. Število mrtvih in ranjenih je v vsakem poročilu drugačno. Enkrat javljajo, da je 29 mrtvih, drugič 44 in zopet 75. Poročevalci pravijo, da so rudarji "postrelili vse ali pa večino ujetih stavkokazov, ko so se podali in odločili o rožje." Druga vest se glasi, da so stavkarji "obožali ujetnike v gozdu." Tretja vest poroča, da je bil rudnik razdejan z dinamitom in ognjen in železniški tir, splotja, garnje lopate, stroji, vozovi s premogom in vsa oprema je uničena. Marion, Ill. — Polkovnik Hunter je poročal v petek zjutraj, da je na preiskovalnem potu v Herrinu (Dajle na 3. strani.)

KONSKRIPCIJA MOŽ, ŽENA, OTROK IN DENARJA V SLUČAJU VOJNE!

Des Moines, Iowa. — Kongresnik C. W. Ramseyer je te dni predlagal v nižji kongresni zbornici, da so v slučaju druge vojne konskriptirajo vsi moške, žene, otroci in vsa lastnina ter vsa denarja v deželi. Na ta način — je razložil Ramseyer — se prepreči gospodarska desorganizacija, profitarstvo in težko breme dolgov, kakršnega je zadnja vojna napravila Ameriki.

ZELEZNIŠKI MAGNATJE SO DOBRO INFORMIRANI.

VOJUNI JIH OBVESTILO O VSEH DOGODKIH V ORGANIZACIJI.

Propaganda za naščuvanje javnosti proti železniškim uslužbencem je že pričela.

New York, N. Y. (Fed. Press). — Železniški magnatje se prav dobro zavedajo, da je porazdelitev železniških uslužbencev v organizaciji po raznih kategorijah najboljši pripomoček za preprednje stiske železničarjev. Predsedniki raznih železniških društev se podajajo izjave s ozirom na dejstvo, da je Amerika delovna federacija odklonila organizacijsko formo po industrijah, ki se ukazuje, da je razcepitev železničarjev po kategorijah njih najboljše zaveznice in pomočnice. S posebnim veseljem povdarjajo, da se glasovanja o stavi ne udeležijo pametni uslužbenci, ki so organizirani v štirih velikih bratovščinah. "Ako tudi drugi delavci zastavkajo", izjavljajo oni, "se lahko zanesemo na prometne uslužbence, da nam zagotovijo praktično trajno obratovanje železnice."

C. E. Fuller, predsednik Union Pacific železniške družbe, je rekel na konvenciji podjetnikov, ki izdelujejo železniške vozove, vršči se v Atlantia Cityju: "Prav nič nas ne skrbi. Grožnje o stavi po mojem mnenju prav malo štejejo. Kapital lahko vzdrži preveč dolgo časa, proti njemu, če tudi del delavcev zastavka." V pisarni Društva železniških predsednikov je pa jasno, da so pričeli že z agitacijo, da naščuvajo javno mnenje proti železniškim uslužbencem. Še preden je prišlo do stavke, so že pričeli kričati o nasilnih dejanjih.

"Obširno fizično nasilje", so rekli v tej pisarni, "je edini strah."

PODUK O ZGODOVINI NA NEWYORSKIH LJUDSKIH ŠOLAH.

New York, N. Y. — Odalej naprej bodo dovoljene na newyorskkih ljudskih šolah le take zgodovinske knjige, v katerih ne bo povedano, da so bili ustanovitelji republike sloveška bitja in kot taka poudvržena vsem sloveškim smotam. Vsebina v knjigah bo torej močno pobarvana. Izdajatelji teh knjig, katere je kritiziral komitej učiteljev in šolskih vodij, so ziezli pod klop in so objubili, da bodo zgodovino "revidirali" in izpustili iz knjig vse, kar naj otroci ne štijajo. Tako se je izrazil W. L. Ettinger, šolski superintendent. Nektere knjige bodo popolnoma odpravljene.

In kakšno sodbo bodo napravili otroci, kadar odrastejo. Rekli bodo, da so jim učitelji in knjige lagali, ko so pohajali v ljudsko šolo. To bo moralni učinek pohajanja zgodovine.

NA PORTORIKU JE BIL ZAPLENJEN LETAK O SAČU IN VANETIJU.

Fonce, Portoriko. (Fed. Press). — Lokalne oblasti so zaplenile letak, katerega je lokalna delavska skupina obsodanila, da semeni delavstvo s Saeco-Vanzettijevo afero. Letak je bil pisan zelo resno in je spליsal na delavce, da naj prispevajo v obrambni sklad. Kljub temu nerodnemu smejanju od strani lokalnih oblasti v afero, je Saeco-Vanzettijeva zadeva dobro poznana na otoku.

STARA GARDA SE NE VESILI ZMAGE V MINNESOTI.

V VESELJU JE PRECEL BRID-KRGA ŽOLOČA.

Med primarnih volitev pokazuje, da se opozicija proti stari gardi veča.

Minneapolis, Minn. — Senator Kellog, podpornik stare garde, je bil nominiran senatorskim kandidatom republikanske stranke, toda stara garda se ni veseli te zmage. Nektere starine pravijo, da ena taka zmaga in po nsa bo. Kadar bodo vsi glasovi prešteti, se bo pokazalo, da njegov nasprotnik Ernest Lundeen, neodvisen kandidat republikanske stranke, prejel okoli pet in sedemdeset odstotkov od oddanih glasov po republikanskih volitvah. Kaj takega je bilo nemogoče pred nekaj leti. V Minneapolisu je Kellog prejel večino, v St. Paulu ga je pa Lundeen skoraj porazil.

Demokratska struja je imenovala kandidatom mrs. Anna D. Olson.

Ljudstvo se ni udeležilo v velikem številu volitev. Posebno farmarjev in delavcev ni bilo veliko na volitve, ker se zavedajo, da se bo glavna bitka vršila v jeseni, ko bo treba odločiti, kdo bo zastopnik v senatu.

Še tem, da je bil Kellog, podpornik stare garde, nominiran kandidatom, se ni garancije, da bo izvoljen senatorjem. Republikanska mašina bo seveda napela vse svoje moči, da porine Kelloga zopet v senat. Ravno tako so pa delavci in farmarji, ki so sprejeli, pripravljani, da ga porasijo. Vsa znamenja se zdaj govora, da bo v jeseni volilna bitka precej vroča. In ta zavest kaplja loč v senatu stare garde med zmago pri primarnih volitvah.

DEVET OBOŽEVANCEV OPROŠČENIH.

Državni pravnik pša jese.

Chicago, Ill. — Devet članov organizacije popravljalcev življenj je bilo obtoženo zarote. Obravnava se je vršila pred sodnikom Joseph B. Davidom. Sodnik je instruiral porotnike, naj obtežence oprost.

To je pa uježalo državnega pravdnika Crowa, da je izjavil, da pojde pred eksekutivni komitej sodnikov in prosil, da se Drvid premeči s kriminalnega sodišča.

Sodnik je namreč v teku obravnave vprašal državnega pravdnika, ako ima boljše priče, kot so bile dordaj zašle. Državni pravnik je odgovoril, da bodo vse priče pričale enako. Na to je sodnik instruiral porotnike, naj proglašajo obtežence nekrivim.

ZELEZNIŠKA PROGNA NI PRAVNA ZA LEŠIBON.

Winfred, S. D. — Duane Demarey in njegov bratranec Ernest Demarey sta šla ob železniški proggi severozapadne železnice za delom. Na potu sta postala trudna in sedla sta doli na proggo. Premagal ju je spavec. Ropotanje vlaka je zbudilo Ernesta Demareya. Hitro je skočil pokonci in komaj se je umaknil vlaku, ki je privozil mimo njega. Ko je pogledal, kje je njegov bratranec, ga je našel s rabišo glavo. Njegove poškodbe so smrtne. Mladega delavca so prepeljali v Council Bluffs. Mlada fanta sta šla za delom na polju. Taka je delavčeva usoda.

VOJAŠKI POVELJNIK DOBIL ENO LETO JEČ.

Chicago, Ill. — Robert M. Perria, ki je bil ob času vojne načelnik vječskih zaporov v taborišču Grant, je bil te dni obsojen na eno leto zapora zaradi poverljivega denarja v armadi.

VREME.

Chicago in okolica: V nedeljo jasno in vroče. Južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 84, najnižja 70. Sonce izide ob 5:15, zaide ob 8:29.

KER NI MOGEL DOBITI DELA — JE BIL TEPEN OD MASKIRANČEV.

Highpoint, N. C. — Jule Garrett iz Jamestowna je bil v četrtek ponoči pograbljen na ulici, vržen v avtomobil in odveden na samotno mesto, kjer je bil neumljeno tepen. Njegovi mučitelji so bili maskirani in Garrett sodi, da so kukluksklanovec. Povedali so mu, da je bil zato kaznovan, ker noče delati. Garrett pa pravi, da vedno išče delo, pa ga ne more dobiti.

KATERO VLADO JE ZASTOPAL BAKMETIJEV?

ŠE ZDAJ NI JASNO, OČ JE BIL ZASTOPNIK KERENSKEGA ALI KOLČAKA!

Njegov finančni atašej Ughet je nekoč trdil, da Kolčaka...

New York, N. Y. (Fed. Press.) H. Godfrey. — Boris Bakmetijev, izredni poslanik — najbolj izredni poslanik v zgodovini narodov — in pooblaščenec od nikoder, je šel. Zavit do zadnjega v plašč diplomatske imunitete, katere mu je bila podeljena od Združenih držav, kar je povzročilo, da mu ni bilo treba odgovarjati pred senatnim odsekom, kam je šel denar ameriških davkoplačevalcev, je stopil na mostič, ki vodi na parnik "Berengaria", namenjen v Evropo, smehljajoč se in rekoč: "Lahko poveste, da sem doberga zdravja."

Nekaj minut kasneje je izginil in za sabo je pustil neodgovorjena vprašanja, na katera bi radi senatori Bora in drugi senatorji prejeli odgovor, da bi izvedeli, kam je šel 4187.000.000, ki so jih Združene države posodile Kerenskijevi vladi, katere je pa upravljal Bakmetijev skozi štiri leta kot zastopnik vlade, ki ne postoji.

Bakmetijev ni imel kaj prikriti. O tem je bila delala večkrat zagotovljena po tajniku Hughesu, ki je bil tako trdno prepričan, da Bakmetijev uživa "diplomatsko imuniteto" pred senatnimi povabi, dokler se ne izkree v Evropi. (Spomniti se je treba, ko je Bakmetijev podal svojo ostavko, jo je adresiral na tajnika Hughesa in bil je tako nevaležen napram Kerenskem in Kolčaku, da ju ni informiral, da se noče nadalje brigati za njune afero.)

Veliko je bilo pisanega o častitem Bakmetijevu. To je bila samoposebna, kajti zadeva je bila zamotana. Več kot skozi štiri leta je bil priznan v Združenih državah, ko ga ni nobena druga vlada priznala kot zastopnika Rusije. Skozi več štiri leta je ponavljala vlada Združenih držav:

"Ruska vlada ne postoji, toda Boris Bakmetijev je njen poslanik."

Združene države so se uspešno umaknile izjavi, katero nepostoječo rusko vlado zastopa Bakmetijev kot poslanik: Kerenskijev ali Kolčakovo. Saj veste, Bakmetijev je zastopal obe, ali pa vsako posebej. Bakmetijev se je vrnil iz Pariza, ko je Kolčak kolovratil okoli Omaka, in povedal je, da mu je bila izročena diplomatska oblast, da zastopa Kolčaka in omško vlado v Ameriki...

Ob tistem času je Sergij Ughet (kar je ostal še nadalje) Ughet je obvestil vse oboje v "poslaništvu", da je Kolčak najvilji vladar Rusije, kateremu so podložni. Državni tajnik Hughes je ravno temu Ughetu izročil v varstvo lastnino "ruske vlade" (katera ne postoji) v Združenih državah. Ughetov "diplomatski status" in tajnik Hughes je bil previden, da je informiral Bakmetijeva z besedami "a kontanjam Vaših dolžnosti", zaradi tega Ughet bo še nadalje deležen diplomatskih privilegijev in imunitete."

Tajnik Hughes ni povedal na drobno, če bo Ughet užival diplomatske privilegije in imuniteto na račun Kerenskijeva ali Kolčakove vlade.

Še nekaj. Med gosti, ki so se udeležili odhodnega obeda, katerega so priredili Bakmetijevu bankirji, finančniki in caristi, je bil

OLJE JE POSETILO HAŠKO KONFERENCO.

Kakor v Genovi tako v Haagu bo imelo olje glavno besedo.

ANGLEŠKI PETROLEJSKI KRALJ JE ŽE NA LICU MESTA.

Haag, Holandija, 23. jun. — Kralj Petrolej, ki je dominiral genovske konferenco, je že posetil Haag.

Polkovnik Boyle, angleški petrolejski magnat, o katerem so poročali, da se je v Genovi pogajal z Rusi za oljne koncesije v interesu Shell Co., ki je večinoma v rokah britskih in nizozemskih interesov, je včeraj dospel v Haag in se nastanil v hotelu Organde, v katerem so sovjetski delegatje rezervirali svoje stanovanje.

Prihod Boyleja je povzročil paniko med Francozi in Belgijci; ententni delegatje zdaj ne govore drugega kakor o olju. Boyle je sprva dejal, da je prišel v Haag "zaradi zdravja", kasneje je pa priznal, da je tukaj s namenom, skrbeti za interese Shell kompanije, "katera ima več lastnine v Rusiji kot katera druga država." Kolikor je znano, ima Shell okrog 40 milijonov dolarjev kapitala ulozenega v ruskih petrolejskih vrelih.

Med francoskimi oljnimi magnati ni sloge. Ena skupina je zainteresirana v Royal Dutch Shell, druga pa v Noble-Standard. Obe skupini tekmujeta, katera dobi boljše pogoje od Rusov.

Prva seja s ruskimi delegati se vrši v ponedeljek.

TOVARNA ZA IZDELAVANJE POTAH KLETELA V IRAK.

Petnajet delavcev težko ranjenih.

Barberton, O., 22. junija. (Zbirna brojavka, Martin Železnikar): — Eksplozija je pognala v zrak tovarno za izdelovanje potah, ki je lastnina Diamond Match kompanije. Petnajet oseb je težko ranjenih. Razstrelbo je povzročil ogenj v tovarni. Škoda znaša dve sto tisoč dolarjev. Šipe v hišah in prodajalnih, ki se nahajajo v enomiljskem okrožju okoli tovarne, so popokale.

PRIJATELJI ŽOANJA SO ZOPET NASEDLI.

Chicago, Ill. — Komaj je bila objavljena vest, da so navihane v Pittsburghu prodajali navadno rž v steklenicah kot rženo žganje, sta Milton Lewis in Will Thornton Gilman v Chicagu tudi poskušali izvršiti spekulacijo na sloveško neumnost. Razposlala sta tri tisoč pism, v katerih sta ponudila kvort pristne kanadske rži (Genuine Canadian Rye) po osem dolarjev na prodaj. Kupčija ni šla dolgo, kajti prejeli so ju poktni nadzorniki, češ, da izrabljata pošto v sleparske namene. Lewis in Gilman sta bila zaradi teh očitkov zelo užaljena in sta izjavila, da nista hotela ljudi oslepariti, ampak njun namen je bil poslati vsakemu naročniku pristno kanadsko rž v steklenicah: To sta tudi izvršila, ker sta nekaterim naročnikom že odposlala rž.

SENAT JE ODOBRIL ARMADO 137.000 MOŽ IN OFICIRJEV.

Washington, D. C. — Senat je sprejel konferenčno poročilo, po katerem bo armada štela 125.000 mož in 12.000 oficirjev.

tudi Miha J. Avstinov, generalni konzul pod carskim režimom v New Yorku, kateri ga je spremlil do ladje in ki je služil še nadalje kot konzul ob času Bakmetijevnega poslaništva. Avstinov je sprejel od tukaj švedih Rusov lepo tisočake, da jih pošlje trpečim sorodnikom v Rusijo. Ali on ni poslal denarja v Rusijo, dasiravno je revnim darovalcem bilo obljubljeno, da se takoj odpošlje. Vrnil je denar, ko je bilo uvedeno sodnijsko postopanje za povrnitev denarja. Pred dvema letoma je Avstinov kupil šest akrov obsegajoče posestvo v Amityvillu na Long Islandu. Poslopje ima dvajset sob in tri kopeli.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cena oglasov po dogovoru. Rokopis ne vrsta.

THE ENLIGHTENMENT
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year;
Chicago \$4.50, and foreign countries \$8.00 per year.
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

TOVARNA LAZI NA DELU S POLNO PARO!

Premog pohaja. Kupi premoga v rezervi na skladiščih
se hitro znižujejo, v neunijskih rudnikih pa producirajo
premog daleč pod normalo. In če se spor kmalu ne izravn-

Premogovniški podjetniki postajajo zaradi tega dejstva
desperatni in pripravljani so se poslužiti vsakega
sredstva, da uklonijo rudarje.

Doli v Herrinu, Ill., je prišlo do boja med rudarji in
stavkokazi, katere so dobili iz Chicaga. Veliki dnevniki
prinašajo tako strašne laži o tem boju, da se lahko primejo
kar z rokami. Pa tudi časnikarska agencija Associated
Press se odlikuje v teh poročilih in pripoveduje pravljice
o masakriranju najetih stavkokazev v nekem gozdliču in o
linčanju stavkokazev. Vsa poročila se izogibajo povedati,
kdo je začel streljati prvi: rudarji ali stavkokazi, kdo je
povzročil to nepotrebno krvoprelitje? Poročila so močno
pobarvana, kar govori dejstvo, da je šerif izjavil, da ne
potrebuje vojaške pomoči. Neka druga brzozavka iz
Springfielda pove, da je generalni adjutant C. E. Black,
poveljnik milice v Illinoisu, izjavil, da je bilo število
mrtevih multiplicitirano. Dalje je izjavil general Black, da je
polkovnik Hunter telefonično govoril iz Mariona in da je
sporočil, da je nemogoče dognati resnico o govorici, da je
bil kdo ubit.

Prava resnica se bo izvedela šele v par dneh.

Ali vebizniško časopisje hujska javnost kljub temu
proti rudarjem, ker je zmaga rudarjev takorekoč že pred
durni. Prikazati hoče rudarje kot sirove in krvivejne
linčarje, ki se maščujejo nad zajetimi stavkokazi, da tako
izgube simpatije pri javnosti.

V začetku stavke smo povedali, da bodo premogovniški
podjetniki postali desperatni v trenutku, ko spoznajo,
da ne morejo zmagati in uničiti rudarske organizacije. To
se je zdaj zgodilo. Svetovali smo rudarjem, naj ostanejo
doma in se ne dajo za nobeno ceno provocirati. Privatni
bizniški interesi bodo najeli hujskače in ščuvance, da pod-
žigajo rudarje k nasilnim dejanjem, zavedajoč se, ako
stavkujoči rudarji izvrše nasilja, da bo mogoče klicati
državne in lokalne oblasti na pomoč, da se zlomi stavka.

Rudarji naj si zapomnijo tole resnico. Okoli pol
milijona rudarjev je odložilo krampe in lopate, in če dela
par deset tisoč neunijskih rudarjev in stavkokazev, da to ne
šteje nič. Samo mehkega premoga se na teden potrebuje
do osem milijonov ton. Poletje je tukaj, kmalu bo jesen
tukaj, za njo pa zima. Premoga ne morejo voziti po Velikih
jezerih, da z njim založe severozapad, ker ga ni. In ravno
zdaj je sezona tukaj, ko je treba prevažati premog po
Velikih jezerih, da severozapad ne ostane brez njega pozimi.

Dokler je skoraj pol milijona rudarjev lepo in mirno
doma, ne bo toliko premoga nakopanega, da krije potrebe.
Voditelji rudarske stavke priporočajo rudarjem, da naj se
vzdrže vsakega nasilja. Rudarji, poslušajte jih! Nasilje
ne prinese nobenih uspehov, kajti vebizniško časopisje
napravi iz muhe slona. Načuvati hoče oblasti, da polove
voditelje stavke in da pridejo v ječo saj toliko časa, dokler
traja stavka. Ako se rudarji ne dajo ob času stavke pro-
vocirati od najetih podžigalcev in ostanejo mirni, so močni.

Rudarji najbolje obračunijo s svojimi podjetniki, ako
se v jeseni pri kongresnih volitvah in pri vsakih drugih
volitvah poslužijo volilnega listka. V zakonodajne zbornice
morajo izvoliti zastopnike, ki so za nacionaliziranje pre-
mogovnikov. Ako bi bili premogovniki nacionalizirani, bi
ne bilo te stavke. Premog bi bil ceneji in rudarji bi pre-
jemali boljše mezdo, kot jo prejema zdaj. Tudi delavne
zarnere v rudnikih bi bile boljše uravnane kot pod kon-
trollo privatnih bizniških interesov.

Privatni bizniški interesi se najbolj boje nacionali-
zacije premogovnikov, za to ji tudi odločno nasprotujejo.
Če so premogovniki nacionalizirani, odpadejo vsi profiti
za privatne bizniške interese, nacionalizacija pa koristi
rudarjem in konzumentom. Da se doseže nacionalizacija
rudnikov, se morajo rudarji poslužiti volilnega listka v
svojem interesu. Volilni listek je orožje, ki privede rudar-
je najhitreje do cilja.

Za to rudarji ne poslušajte onih, ki vam govore, da
je politična akcija nepotrebna in da si lahko tudi brez nje
izboljšata svoj življenjski položaj.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitateljev Prosvete.

Suele, Wyo. — Malo Slovencev
je tu naseljenih, a še ti nimamo
kaj delati, ker je stavka. Majno
so sabili ter vse iz nje pobrali in
najbrže bo tako ostalo za časa
vse stavke. Tudi po drugih ro-
vih ravne tako stavkajo. Niti lo-
pate premoga ne vidimo, da bi ga
peljali proč od rova ter ga nima-
je niti za svojo uporabo. Če bi bi-
la stavka povsod tako trdna kot
je tu pri nas v okolici Kemere-
ja, Wyo., bi bila kmalu zmaga na
strani rudarjev, lahko bi zopet
delali za pošten zaslužek in bi se
ne bilo treba bati delavcu, koliko
je napravil na dan za svojo dru-
žino ter če bo mogel izhajati.

Meni se je na primer že zgo-
dilo, da sem štiri ali pet ur delal
zastonj, ko sem bosa vprašal, ko-
liko mi bo plačal, mi je pa rekel,
da ni ne plača, še se mi ne do-
pada, pa lahko pobereš svoje o-
rodje in grem. Ni me vprašal, ali
imam kak dolar, da si lahko ku-
pim kruh, kadar bom nesel svoje
cape pod ramo. To se je godilo
leta 1915 v Somersetu, Colo.
Spominam se tudi na leto 1914, ko
sem delal na Bowiju, Colo. z mo-
jimi bratom. V trgovini je imel
plačati \$21 za štirinajst dni, pla-
še pa je dobil za ves oni čas \$7.
Tako je bilo, ker nismo imeli ni-
je. Bosa prej omenjenih rovo-
sem opozoril, da mi slabo tehtajo
naložene vozčke premoga, na
kar je prišel ravnatelj rova. Re-
kel mi je, naj bom jaz pri tehtni-
ci en dan, pa bom videl, kako te-
htajo. Tedaj sem ga vprašal, kdo
mi bo plačal mezdo, a je rekel,
da on ne. Šel sem raje v rovo kot
pa biti pri tehtnici en dan za-
stonj. Bos me je poslal domov in
celo odpustil bi me bil od dela,
če bi ne bila ravno prijatelj.

Sploh pa imate rudarji še do-
volj inkuselj, kako pri kompani-
ji, ako le morejo, prikrajšajo de-
lavca. Zato ne držite s kompani-
jami v tej stavki, temveč bodite
na strani stavkarjev.

Bil sem v Salt Lake Cityja skri-
ni tečen dni pri zdravniku in med
tem časom stanoval pri nekem
Slovencu, po imenu Jacobu Pet-
ku, to je na 189 West 2 cesti. Tu-
di pri rojaku Franku Jandurju
sem spal in bil dobro postrežen.
Pri Petku je bila dobra postrež-
ba v ysem in se jim radi tega za-
hvaljujem za ves trud, ki so ga
imeli z mano. Rojakom, ki so na-
menjeni v Salt Lake City, uljud-
no priporočam, da ne bi hodili
drugam; pri rojakih dobijo vse
potrebno v zadostni meri in po
zmerni ceni. Tudi postelje so ši-
ste pri rojakih. Hvala Franku in
Petkovi družini za vse.

Rojake bi še prosil, ako je ko-
mu znano za sledeča imena, da bi
me s tem obvestili: John Cetin,
se je nahajal meseca novembra
lanj v Crested Butteju, Colo.,
John Gerl, bratrance, po domače
Gabetov iz Harije vasi na Notran-
janskem, se je nahajal leta
1917 v Jolietu, Ill., na Rockda-
ler; Joe Boštjančič je Eivel leta
1915 v Clevelandu, O., in je tudi
doma iz Harije vasi na Notran-
janskem. Komur je kaj znano, pro-
sim, da se mi oglasijo. — Frank
Cetin, Frontier, box 44, Wyo.

Johnston City, Ill. — V št. 137
z dne 13. junija sem opazil dopis
iz Bellaira, O., v katerem dopis-
nik kritizira nekega drugega do-
pisnika radi pisanja v št. 126 Pro-
svete. V resnici ima rojak Vuče-
liš prav, da kritizira onega dopis-
nika, ki piše, da je borba izpopol-
njena, vendar moram reči, da se
je v tem oziru tudi brat Vuče-
liš malo prenegljal. Ne bom ga kri-
tiziral s tem dopisom, a prosil bi
ga, da drugkrat malo boljše po-
gleda v stvar. Po dopisnikovem
izražanju vidim, da je član delav-
ske stranke v Ameriki, katere
pripoznava tretje internacionalo
v Moskvi in ima v svojem pro-
gramu, da se vse strokovne uni-
je prelevijo v industrijalno uni-
jo. V enem svojem odstavku pi-
še, da bo delavska stranka sku-
pala preprečiti nadaljnje ceplje-
nje med unijami ter jih združiti
v oljo oblike industrijalne unije.

Internationalni pokret strojni-
kov, da uvedejo industrijalno e-
bliko v Ameriško delavsko fede-
racije kakor tudi pokret za šim
olke federacije in ujedinjenje
raznih malih unij železničarjev
bo uspel, toda ne v prid reakcio-
narnih vodij, ki se ne strinjajo s
njim. Dopisnik napada I. W. W.
unijo, da je odepnjena od ostale-
ga sveta in katere člani dero za
njenimi voditelji, ki pa danes ne
delajo nič drugega kot pomagajo

buržoaziji v borbi proti sovjet-
ski delavski republiki.

Tega pa ne morem verjeti, ker
Slovci, ki ga nazivamo nekako
za očeta I. W. W., W. D. Hay-
wood, dela danes v sovjetski Ru-
siji, da bi ruski proletarijat us-
pel do svojih ciljev in bi se izpol-
nile njegove težnje. Priznati mora-
mo, da je bila I. W. W. unija hud
bojovnik za časa svetovne vojne
proti odlokom kapitalistov v
Združenih državah. Niti sam se
ne strinjam s celotnim progra-
mom te organizacije in tako je z
onimi, ki ne verujejo v politiko
kakorvna je danes. Člani I. W. W.
verujejo, da delavstvo ne bo svo-
bodno, dokler ne bo samo izbralo
zakonodajcev direktno iz indu-
strije, kot se danes izbirajo ur-
adniki iz strokovnih unij. Tako
akcijo danes vodi delavstvo v
Rusiji, zato tu ne vidim razlike,
da bi bila vredna kritike. Vsi go-
vorniki, ki sem jih do danes slišal
in vem, da verujejo v delav-
sko stranko Amerika, vem da so
priporočali industrijalno unijo in
to po načelih I. W. W.

Zakaj torej rojak Vuče-
liš št. 137 I. W. W. med pristaje bur-
žoaziji? Res imamo danes unijo,
ki se naziva, da je organizacija
industrijalnih delavcev, toda ta
je ustrojena po pristajih S. L. P.
in nazivajo jo I. I. R. U. ali nekako
tako. Kolikor sem videl in go-
voril s pristajki te skupine, so oni
nasprotniki sovjetskega progra-
ma in tretje internacionala.

Naj mi ne zameri rojak Vuče-
liš raditega kar pišem. Ni prav
od zavednih delavcev, da pripis-
jemo neke delavske skupine k
buržoaziji, če se pa ta skupina v
resnici bori proti nji. Kot so člani
I. W. W., takih ljudi dobimo
na stotine po raznih tennish A-
merike, ki niso prav nič več zakri-
vili kot je zakrivil E. Debs. Če bi
ti ljudje pomagali buržoaziji, bi
bili še zdaj najsvobodnej, kar se
pa do danes še ni zgodilo.

Kakor se spreminja čas, tako
se spreminjajo tudi delavske or-
ganizacije, ker so v te prisiljene.
Člani U. M. W. of A. in A. F. of
L., vedno gledajo, da spremeni-
jo svoj program in edina zapre-
ka so jim danes samo njihovi sta-
ropokopni vodje, organizacija pa
mora iti s napredkom časa. Dol-
go pa to nasprotovanje od str-
ni voditeljev ne bo trajalo
krajši ljujke se mora ločiti iz
pšenice, ako ne, jo bo drugo leto
še več. Tako moramo tudi mi
šimprej odstraniti ljujke iz na-
ših organizacij, ako ne bo prišel
čas, da bo več ljujke kot dobre-
ga žita. Gledati moramo, da is-
boljšamo današnje strokovne u-
nije in napravimo iz njih močno
industrijalno unijo, ki bo dala
delavskemu razredu boljše po-
dlogo na gospodarstvem polju. Kar
pa se tiče borbe na političnem
polju, moram reči, da dokler bo-
sta delavstvo in buržoazija skup-
no glasovala na enem prostoru,
toliko časa ne bo dobil svojih
pravice na tem polju. Delavstvo
mesto je v industriji in tam je
treba, da izbere svoje predst-
avnike, ki jim bo dajal zapovedi,
kako imajo voditi vladno krmilo.
— Tony Shragal, predsednik
društva št. 91.

Dunlo, Pa. — Že precej časa
nisem opazil dopisa iz naše na-
selbine, zato sem si vzel malo ča-
sa, ki ga je itak dovolj na raz-
pologo. Stavka poteka v naj-
boljšem redu odkar smo zastav-
kali (1. aprila) in od tedaj še ni-
simo imeli nikakih najetih. Po-
šitnice imamo torej dovolj.

Obiskal nas je Čas. Pogorelec
iz Chicaga in obdržal tu govor.
Hvaležni smo mu za njegov obisk
in pojasnila. Razložil nam je, kaj
mislijo nekateri rojaki o nas in
o tem govorijo. Pravijo o nas, da
smo ustanovili nekak klub za a-
meriške državljane; da, ustanov-
ili smo ga, a čisto na drugi pod-
lagi kot oni mislijo, in sicer je
namen tega kluba, da se pomaga
inozemcem do ameriškega državl-
janstva. O tem klubu seveda ne-
kateri čisto po svoje sodijo in tol-
mačijo, kar pa nikakor ni pravi-
žno. — Stavkar.

North Chicago, Ill. — K pri-
pravam za slavnost desetletnega
obstoja slovenskega delavskega
Sokola v Chicagu, ki se vrši av-
gusta meseca; letos. Kolikor se
tiče slovenskih sokolov, se bodo
udeležili telovadci iz Waukega-
na in iz Clevelanda. K prejo-
nju sokolov in sokolice v naselbi-
ni Waukeganu, Ill., imam pri-
pomniti le toliko, da naj jih ne
strahni kratak čas pripravljanja
za slavnost. Bratje, telovadci in
sestre, telovadkinje, podvojite
vaše sile in posnemajte vestno
vašega učitelja, ki žrtvuje toliko
truda samo za to, da bi si pa dan

slavnosti strnili roke v ponosni
zavesti, da vkljice v svet rojakov
plamen navdušenja do sokolske
mladi. Zato pripravljajmo se!

Pri vsak pripravah za ta izlet
moramo imeti pred očmi, da je
glavni cilj pokazati dalo. Ko bi
imeli sploh navdušena beseda, se
odevali s površnimi lahkami in bla-
skom, s vspanjim bliščem in sija-
jem, metali bi pesek v oči, varali
bi, da je nekaj tam, kjer v resni-
ci ni ničesar. Nekaj zunanjskega
krasa je gotovo treba, mnogo pa
ga dober okus niti ne prenesa ni-
ki ga ne prenesa naš šep; skoro
nam odmerjena sredstva bodo ko-
maj zadostovala za neobhodno
potrebne stroške. K sklepu in ma-
nilu, k gošču "naj stane kar ho-
še" se nevedno spetka, kdor si-
sler nima ničesar pokazati.

Kakor smo majhni slovenski
sokolci v Ameriki in moramo
skromno priznati, da je še malo,
samo malo kar smo dovrčili, tako
pa bi bilo preskromno in nesokol-
sko misliti, da nimamo pokazati
še ničesar, da se nimamo še ika-
zati s nikakoršnim delom. Skrom-
nost je lepa lastnost, sokoli pa je
umevamo tako, da se niti ne po-
višujemo in ne ponizujemo, da se
ne ocenimo previsoko, še manj pa
da bi se osmili prenisko. Domi-
ljivosti ni, pač pa samozvest s
pametno samokritiko! Nekaj se
je delalo in se dela pri naših so-
kolskih društvih, in to dele ne
more biti brez dobrega uspeha.
Dalo, samo, kakorvna delamo
vsak dan v telovadnici, imamo
pokazati pri izletu in njega do-
bri vpliv na sokolsko članstvo se
mora pojaviti pri slavnosti. Naj-
bolj se morajo seveda na telova-
dišču pokazati doseženi uspehi.

Pa tudi v drugem nastopu
sokolstva morajo biti vidni znaki
in vplivi sokolskega dela. V mi-
slilih imamo tu predvsem slavnost-
ni isprevid in vse prilike isven
telovadišča, pri katerih bo treba
sokolskim društvom nastopiti
zdrženim in posameznim v ure-
jeni celoti. Občinstva bo dana
priložnost sreti in ocepjati so-
kolstvo, ki bo nastopilo morda v
večjem številu pred večje množi-
co naroda, nego je mogoče na te-
lovadišču, in to nam ima donesti
dokaz, da zasluži sokolstvo lepo
ime ter se izmenjuje svet naroda.

Glede teh nastopov pa ni ne-
pravilna bojazn, da bi sokolsko
članstvo po enem, morda malo-
lem delu sebe presenjalo, po
drugem večjem delu pa podcenje-
valo, da bi valed tega pokazali so-
kole, ki prej nikdar niso ni videli
telovadnice, povrh pa bi še ne
dosegli primerne števila. Če-
tudi je v resnici nevarnost veli-
ka, da se ne bi pri nekaterih po-
kazali vplivi in uspehi dela — iz
znostavnega razloga, ker ni bilo
dela in zato ne more biti uspeha
— vendar imamo odklanjati vsa-
ko misel na kakšno slepilo, tem-
več s vsami močmi moramo te-
liti za tem, da ne dosežemo samo
primerne števila, temveč pred-
vsem dobro kakovost pri vsakem
posamezniku. En sam lahko po-
kvari dober vtis celote ali vsaj
dotičnega oddelka, zato se nam
zdi, da ni v prvi vrsti treba stre-
meti za številom, vsaj ne za ka-
ko ceno ne na škodo kakovosti,
ki nam mora biti povsod prva.

Željeti je kajpada veliko in do-
bro, ni pa postavljati malega in
boljšega za veliko in slabše.
Disciplinirana, s pravim sokol-
skim duhom navdušenja četica
bo naredila boljji in tranejši u-
činek kakor pa velika četa sokol-
ov samo v obleki. Predočujmo si
vedno, da je v vsakem sokolu v
društveni opravi treba videti zna-
ke vsaj nekoliko sokolskega de-
la. Le tako se izognemo nevarno-
sti, da bi narod sicer videl sokol-
ske obleke, pod njimi pa ne dom-
neval niti mlajl ne moči sokol-
ska.

Na brataki našin opozarjamo
vse one, slasti mlajše šlne, ki se
sicer skrbno izogibajo telovadni-
ce ob vsakem javnem nastopu pa
se prikažejo na plan; opozarja-
jamo jih vedno in podučujmo
jih, da naši nastopi niso samo za
zabavo, temveč da imamo v njih
imenitno sredstvo za svoj vpliv
na občinstvo, ki pa se doseže le,
če se nastopi skrbno pripravljani.

Za javne nastope se priprav-
ljajmo z redovnimi vajami, ki jim
pridružimo primernih prostih
vaj. Tako dosežemo dvoje. V pr-
vo redovne vaje, ki imajo same
na sebi le nesmaten učinek na te-
lo v zvezi s prostimi vajami niso
brez vsakega pomena za vsrbe
telega. Vaditi se ravnega, pokon-
nega državanja trupla in glave,
noge ti postanejo gibljive in
močnejše, kretanje in gibli telesa
živahnjeji in obenem lažji in li-
nejši. Tako se bo sokolsko delo
uvečjavilo tudi pri tebi, če se
prav udeležujš samo teh vaj, ki

pa se jih je seveda treba tem
marljiveje vaditi. In tako pripom-
ni tudi ti, da četa pri javnem na-
stopu naredi vtisk ličnosti in la-
hko obkvaldanih moči. Občinstvo
bo s veseljem in dopadljivostjo
zrla na tako dobro izurjeno četi-
cico v marsikom pa se bo morda
vzbudila želja, da stopi med vr-
ste sokolske vrste. Slabotno nego-
tovo ali morebiti čisto napačno
kretanje povzroči morda sočutje,
še rajše smeh, privabi pa gotovo
nikogar.

Še lepše kot elegantno kreta-
nje pa vplivata na gledalce red
in disciplina v sokolski četi. Da
se prigojita članstvu, zato so med
vsemi vajami najnamenitejše re-
dovne vaje. Če bi se tudi ne bilo
težko naučiti redovnega kretanja
samega na sebi, če bi bil kdo na-
pakega mnenja, da ga sploh ni
treba učiti ali pa da ga zadostno
naučijo v tistih minutah pred na-
stopom, to drugo je disciplina,
ki se da naučiti na mah in se pri-
dobiva le počasi, pa če je kdo o-
borožen še s silnejšo voljo. Zata-
jevati samega sebe, premagovati
lastno voljo ter jo podrežati vo-
lji drugega, tega se je treba va-
diti. Polagoma s postopno stro-
žimi zahtevami voditelj kar
dalje tem bolj večja in olepuje
disciplino.

Izkušnja uči, da traja dokaj
časa predno se telovadec priuči
hitro brez obotavljanja uvrstiti
se v vrsto, kadar zgrajni povele:
"Nastop v red!" Koliko prigo-
varjanja, opominjanja in pot-
pečljivosti pa je treba voditelju,
da izuri telovadca, da se na po-
vele "Pozor!" nihče ne ostra,
ne premika in ne popravlja ter
stoji nepremično kot izklesan.
Treba je biti pozoren na vsako
povele, da ga izvrši urno in pra-
vilno, da zraven pazi tudi na
mično in lično, s drugimi telova-
dci skladno izvedbo. Za vse to
je treba obilo tvoje in voditelje-
vega dela. — Mathias C. Warnek.

Is okolice Finleyville, Pa. —
Večinoma vsak dopisnik prične
pisati o stavki, zato storič tako
tudi jaz, čeprav nimam kaj po-
sebne poročati. Stavko imamo
še vedno popolno v tej okolici in
tako se lahko nadejamo, da bomo
enkrat prišli do primanja pravi-
lnih zahtev rudarjev.

Pedarji dobro napredujemo;
ravno pred par dnevi smo opet
dobili novega člana. Vstopnina ni
ravno velika, toda pravila za pri-
stop k nam so bolj stroga in ra-
vnati se po njih je nekaj precej
težkega. Ko stopi človek k dru-
štvu, mora stopiti pred predsed-
nika in ravnatoka je pri pedar-
jih. Naš pedarski predsednik je
precej visoke postave in imajdi-
telj v določanju za pedarske pra-
vice, s čemur pa niso prav zado-
voljni vsi člani.

Če je član našega pedarskega
kluba holan skoni teden dni, mu
klub prizna celih 168. Če pa je
član nesrečen, ter izgubi roko ali
nogo, mu klub prizna, da mu je
ostala še ena roka ali pa še ena
noga.

Eli se mi, da se je nek rojak se-
lo napil mleka, da se je tako mo-
no zaletel v uredništvo Prosvete,
vendar vprašam tega Janca, ko-
liko ima približno dobička na le-
to, pa ne samo on, koliko pribli-
žno imajo vsi verni katoličani.
Priporočam mu, da bi vzel malo
dopusta pri svojem slovenskem
župniku in šel po slovenskih na-
selbinah. Janca bo videl, kako
krasne domove so zgradili Slo-
vencei, ki so last naroda in delav-
stva in ne tako kot so njihove
"hiše božje", ki so jih sicer po-
stavili delavci iz svojih denarjem;
jih zalagali s svojim denarjem;
ali pa morejo reči, da so one zdaj
delavski last? Kajš!

Pravi tudi, da je samo 700 za-
vednih delavcev v Ameriki. V
tem se pa Janca zelo moti. More-
biti se ni učil šteti več kakor do
sedemsto. O, joj, kako so drage
take deske, ki jih imajo pribite
pred očmi in jih hočejo pribiti še
več. Potem pa še vprašujete, ka-
ke šole imajo "koritarji". Ljudje
plačujejo davke in država jim za
to da učitelje in šole, ki čisto za-
dostujejo za delavsko dečo.

Res se je pričela svitati med
delavstvom, toda Janca naj se ni-
kar ne prišteva k onim delavcem,
ki se jim je pričelo svitati, ker se
mu tudi ne bo, dokler bo veroval
v sv. Miklavža. Delavstvo tudi ni
dobilo luči iz katoliške "Edino-
sti", kakor on piše, temveč iz de-
lavskih listov kot sta Prosveta ali
Proletarec. — Pedar.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Huntington, Ark. — Obrnite
se na kongresnika vašega volilne-
ga distrikta ali pa na poljedelski
department in vprašajte po knji-
žici.—Podravj

RUSIJA PRICAKUJE LETOS DOBRO ZETVO.

Litvinov izjavlja, da se ekonomski položaj izboljšuje.

SOVJETI DELUJEJO ZA RAZVOJ RUSIJE.

Riga, 23. jun. — Maksim Litvinov, ki je z ostalimi ruski delagati dospel semkaj na potu v Haag, je rekel v intervjuju s ameriški poročevalci, da je Rusija pripravljena demobilizirati polovico rdeče armade, ako Letvija, Litva, Poljska, Finska in Letonija storijo isto. Izrekal je upanje, da se baltička rasporočilna konferenca morda otvori še ta mesec in pokaže svet, da je bila beseda Sovjetske Rusije na genovski konferenci odkritostna. Rusija je pripravljena uključiti tudi Rumunijo in Japonsko v baltičko entente, toda ne prej, dokler niso vpostavljeni mirovni odnosi s tema državama.

Litvinov je govoril zelo optimistično o bodočnosti Rusije. Centralni izvrševalni odbor je zadnje čase uvedel razne spremembe glede zunanje trgovine in koncesij privatnim podjetnikom. Ustanovljena je posebna državna trgovinska komisija, ki bo tvorila ves med inozemskimi trgovci in sovjetske vlado.

Letošnja letina — je dejal Litvinov — bo zelo bogata in zunanja pomoč ne bo več potrebna prihodnje leto; mogoče se zgodi, da bo Rusija lahko izvalala št. na tuje.

Na vprašanje, če se Rusija porvne v kapitalizem, je odgovoril Litvinov, da upa, da bo Rusija začasno polkapitalistična država, v kateri bodo vladali komunisti, ki obrže vse velike industrije socializirane.

Sokolnikov, drugi delegat, je dejal, da se bile pred kratkim odprte prve privatne banke po revoluciji v Rusiji.

Glede haške konference je rekel Litvinov, da nima dosti upanja na uspeh, ker bo Francija najbrž sopes vse podira. Ako se konferenca izjalovi, ostane še upanje, da Anglija, Italija in druge države sklenejo separatne pogodbe s Rusijo.

Leninu se stalno vrača zdravje. Zdaj se lahko hoči, čita in piše.

BRAT KRALJA ALEKSANDRA DELA STITNOŠTI.

Princ Jure piše grozilna pisma.

Pariz, 23. jun. — Srbeki princ Jurij, starejši brat jugoslovanskega kralja Aleksandra, je bil večerj obtožen, da piše grozilna pisma Aleksandru in Pašišu. Jugoslovanska vlada je naprosila francosko vlado, da naj stopi Juriju na prete. Jurij živi v Parizu že več let. Prstok je se od povedal leta 1908.

Poisvedovanja pri vnanjnjem ministru so pa odkrila, da francoska vlada ne bo sterala ničesar napram Juriju, dokler se princ drži francoskih zakonov. V nasprotnem slučaju, ako bi Jurij kršil francoske zakone, bo Francija s njim postopala kakor s vsakim drugim tujcem.

INGENJERSKA POROČILA PRODUKCIJA.

Detroit, Mich. — Ford Motor kompanija je v mesecu maju proizvedla 144.469 avtomobilov, tovrstnih avtomobilov in traktorjev. Delo je bilo izvršeno v domačih in tujzemskih tovarnah. Produkcija se deli takole: Ameriških avtomobilov 121.078, tujzemskih 1.170, kanadskih avtomobilov, 8.579. Skupaj 134.727. Traktorjev v Ameriki 8.950, v tujzemstvu 155. Skupaj 9.105. Avtomobili Lincolnovega sistema 62. Skupaj 144.469.

Uradniki kompanije izjavljajo, da bo produkcija v juniju veliko večja.

Irska armada proti vodilnim glasovam v Angliji.

London, 23. jun. — Dva irska sinfajnceva John O'Brien in James Connolly sta ubila feldmaršala Henry Hughes Wilsona, bivšega šefa generalnega štaba angleške armade, na pragu njegove hiše. Oba sta v zaporu.

"Star" poroča, da je policija odkrila zaroto med londonskimi Irči soper življenju vseh vodilnih državnikov v Angliji. Policija je našla v stanovanju sinfajncev večje količino orozja in pet bomb. Petnajst oseb je bilo aretiranih. Umor Wilsona je povzročil veliko razburjenje po vsej Angliji.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Lastniki žum v Oregonu in severni Kaliforniji poskušajo združiti stavko žumarskih delavcev z mehikiški stavkokazi. Okrog 200 Mehikancev je na delu v Klamath Fallsu, kjer stavka 2000 Ameriščanov proti uvedbi deveturnega delavnika. Stavka v oregonskih gozdovih, kjer delavci zahtevajo, da ostane osemurni delavnik, traja že četrti mesec.

Boja v Vintondalu še ni konec. Ko je rudarska organizacija v Vintondalu, Pa., s pomočjo Unije za ameriške civilne svobodščine izposlovala sodniško prepoved proti Vinton Colliers kompaniji, je — kakor smo že poročali — vrhovni sodnik John W. Kephart brzo razveljavil preliminarni "induskišen". Zadeva se bo obravnavala pred vrhovnim sodiščem v Philadelphiji dne 24. junija in takrat se bo odločilo, dali je sodnjska prepoved veljavna ali ni. J. J. Kintner, odvetnik rudarske organizacije, in Arthur Garfield Hays, pravni zastopnik Unije za ameriške civilne svobodščine, bosta zastopala rudarje pred vrhovnim sodiščem. Ako organizacija izgubi tožbo, se pritožbi na najvišje sodišče; ako dobi, se najbrž pritožbi družba. Zastopniki organizacije pravijo, da čim prej najvišje sodišče odloči, dali imajo delavci kaj ustavnih svobodščin ali ne, tem bolje.

Dejstvo, da je bil vrhovni sodnik Kephart takoj v Ebsenburgu, kjer je sedež okraja Cambria, čim je okrajnik sodnik MacCann izdal prepoved, dokazuje, da je moralna družba poklicati, naj bo pripravljen. Hays je poiskal Kepharta še tisti dan in ga vprašal, zakaj se mu je tako mudilo v razveljavljenjem "induskišnu", ki je bil itak le začen. Sodnik je odgovoril, da je bila v odloku napaka, katero je bilo treba popraviti. Sodnik se je kmalu isdal, da drži s operatorji, ko je sveril Haysa in voditelja stavkarjev, naj pred obravnavo ne privreajo shodov. Pri tem je vredno omeniti, da je bil Kephart odvetnik Pennsylvania železnice, predno je bil izvoljen sodnikom in politična mašina te železnice družbe je igrala veliko ulogo pri volitvah.

Generalna stavka v Mexico Cityju je končana. Cestnoželezniški nameštenci, ki so prvi zastavkali, so deloma izvajali svoje zahteve.

NEWYORSKO LJUDSTVO KDAJ VE, DA RUDARJI NE DELAJO.

New York, N. Y. — Newyorško ljudstvo zdaj ve, da so rudarji na stavki. To spoznanje je priložilo, ko je obrat na Interborough Rapid Transit kompanije popolnoma odpovedal ob času največjega prometa, ko so se tisoči vračali od dela domov. Na nekaterih progah je promet počival petnajst minut. Drugi vlaki so počasi ležli naprej in so napravili eno miljo pota v uri. Vzrok temu je slab premog. Komaj so uradniki cestnoželezniške družbe povedali, kaj je vzrok slabemu obratovanju na cestnih železnicah, so bili premogovniški podjetniki kar iz sebe. Jesili so se, da je bila krivda odložena pred njih prag.

"Coal Age", glasilo premogovniških podjetnikov, je zopet položila krivdo pred vrata cestnoželezniške družbe, ko pravi: "Ako Interborough družba ni mogla dobiti dobrega premoga, je to njena krivda. Pravga primanjkanja premoga še ni." Neki inženir lokalne transitne komisije pravi, da je slab premog medirektno vplival, da se je obrat poslabšal.

Frank Hedley, predsednik Interborough družbe, izjavlja, da je moralna kompanija kupiti šestdeset tisoč ton premoga na odprtem trgu. Kupovati je morala tam, kjer je premog dobila. Berwind-White kompanija, ki ima družbo zalagati po pogodbi s premogom, ji ne more poslati premoga, ker delo počiva v vseh njenih rudnikih.

Iz tega lahko vsakdo razume, kako se privatni bizniški interesi porejo, kadar so sami s svojim postopanjem povzročili stavko, da ne morejo producirati. Krivde svraščajo drug na drugega, da store pa ničesar, da se spor pravilno poravnava.

SE-LETNI SAMOMORILEC.

New Orleans, La. — John Brockman, star 36 let, se je ustrelil, ker je bil slabega zdravja.

S KONVENCIJE AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE.

Cincinnati, 23. jun. — Federacija je večerj izvršila velik korak za doseg solidarnosti med železniškimi unijami, ko je sprejela nazaj organizacijo železniških delavcev na progah, katera je bila lani izključena zaradi nekega delokrojnega spora. Organizacija šteje 400.000 članov in je s drugima dvama unijama vred prisadeta vsled znižanja meze. Vse tri organizacije zdaj glasujejo o vprašanju stavke in če se izrečejo za štrajk 1. julija, o čemur ni dvoma, bodo imele za seboj Ameriško delavsko federacijo, ki jih bo podpirala moralno in finančno.

Danes se vrše volitve izekutivnih odborov. V naprej se že lahko reče, da bodo izvoljeni stari odborniki. Gompers nima protikandidata. Govori se sicer, da bo Lewis kandidiral, toda on zanika govorice.

Konvencija se je izrekla za ponovno obravnavo v zadevi Saeca in Vanzettija v Massachusettsu. Tozadevno resolucije je predložil delegat Centralnega delavskega sveta v Bostonu in na priporočilo resolucijske odbora je bila sprejeta soglasno.

W. Z. Foster, ki se mudi v konvenčni dvorani, je obudil med delegati argumentiranje za industrijalni unijazem.

Na dnevnem redu konvencije naj še vprašanje, kakšno stališče naj federacija zavzame proti industrijskemu sodišču v Kansasu in pa resolucija za priznanje Sovjetske Rusije.

Konvencija bo najbrž zaključena jutri, to je v soboto.

KDO ODKRIJE MISTERIJ?

Trije siromaki delavci laže ubiti na prerji.

Newton, Kans. — Trije siromaki poljedelaki delavci, Clyde in Claud Perryman in Lloyd Smith iz Buffala, Mo., leže ubiti na prerji ob progah santafeske železnice. Kaj se je zgodilo? Tako vprašujejo okrajni oblastveni organi. Ali so padli s tovornega vlaka in se je dogodila nesreča, ali jih je pa sirov železničar pahnil s voza, ker mu niso dali nekaj grojev napojnine.

NOVA BOLEHNA.

New York, N. Y. — Komaj se je raznesla vest o zakladu jesulov, ki počiva na dnu kanadske reke Wye, že se je odpravila druga ekspedicijska slatoiskalev v belgijski Kongo, da tam odkrije zlat rudnik.

Zdaj se pripravljajo tretja ekspedicijska, ki gre iskati zaklad, kateri počiva na nekem otoku Nove Škotije. Petdeset milijonov dolarjev je zakopanih po legendarnih poročilih. Zaklad je bil zakopan, ki je divjala vojna med južnoameriški republikami. Ed. W. Browne je vodja ekspedicijske.

Še ena ekspedicijska se odpravljajo, da dvigne zaklad v morju. Ta ekspedicijska odpuje 1. julija s parnikom "Balkaly", ki je opremljen s raznimi aparati, da se dvigne šest milijonov dolarjev, ki so šli dol s parnikom "Lasitania."

KADOLEHNE SVOBODE V VISOKI ČINI.

New York, N. Y. — Obveznice svobode so se osredotočile v rokah bankirjev, finančnikov in demokratskih metetarjev. Od tega časa gre cena hitro navzgor. V januarju so obveznice svobode kvotirali nad \$98, zdaj so pa vredne več ko \$100. Naslednja lestvica pokaže sedajšnje cene obveznic svobode:

Table with 2 columns: Description of bonds and their prices. Includes entries like 'V listick 3. jun.', '1st ser. 4%, 1928-27', etc.

BUDO KDAJ PREVAŠAJO V VSOJI KINOŠINI.

Superior, Wis. — Budo so pričeli izvažati v veliko večji množini proti jeseru, ker je snimana železniška voznina. Na pomočju v Alousah zdaj dela več ko dve sto delavcev. Tudi v železniški službi je bilo pomnoženo število uslužbencev pri vlakih za tri sto. V spletnem prikažu, da polijejo po Velikih jezerih do deset milijonov ton železne rude, predno pride plovoča na Velikih jezerih.

LASTNIKI PREGOJA ZAKRIVILI KRVAVI BOJ V HERRINU.

(Nadaljevanje s prve strani.)

nu videl 17 mrtličev pri nekem pogrebniku in sedem trupel se leži sunaj na polju in med temi je tudi truplo nekega stavkarja. Kolikor je Hunterju znano, so trije ranjeni v Herriau in trije v Carbondalu.

Poročevalci Associated Pressa, ki "so videli vse in vedo vse," javljajo, da leži v gozdu nekaj milij od jame okrog 25 mrtličev. K. C. McDowell, superintendent impartiranih stavkokazov, je tudi med mrtvimi. Njegovo truplo leži v nekem pogrebnikem zavodu v Herrinu.

Farrington žala poročil.

Cincinnati, O. — Frank Farrington, predsednik okrošne organizacije rudarjev v Illinoisu, ki je delegat na konvenciji Ameriške delavske federacije, je dejal večerj, da žaka na poročila krajevne organizacije v Herrinu, predno more komentirati stvar. Na poročila v listih se ne ozira.

Lewisa ni bilo v četrtki v Cincinnatiju. Odpotoval je v Cleveland, kjer je konferiral z odborniki železničarskih unij. Z njim je odšel tudi Green tajnik rudarske organizacije.

Gompers je isrkel veliko obšleovanje nad dogodki.

Evropa vlada ne stori ničesar.

Washington, D. C. — Tajnika Davis in Hoover sta konferirala, ko sta prejela vesti o krvavi bitki med rudarji in gardisti v Herrinu, Ill. Kolikor je znano, se ni vlada odločila za nobeno akcijo.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Svoje vojne dolgove mora priznati — Jugoslavija. Pri finančnem ministru Kumanudiju se je oglašil angleški poslanik in se izrazil, da mora naša država priznati vse dolgove, ki jih je napravila med vojno v Veliki Britaniji. Vsega tega dolgov št. določena; naša vlada meni, da znaša krog 12 milijonov funtov, došim pravi Angleži, da 20 milijonov. To so zanimive stvari, najbolj pa je na njih zanimivo, da Anglešem ni niti toliko za višino dolgov, kot pa da se sploh priznajo. To so špekulacije. In na te špekulacije bi bilo morda dobro odgovoriti s tem, s koliko milijardami funtov bodo Angleži poplačali naši državi eno petino tekmo vojne umrlih državljanov, umrlih asto, da se je angleški imperalizem in kramarizem sedaj po vojni razšepiril kakor petelin na gnojišču. Prav tako se Rusi odgovorili v Genovi Francosom.

Sumljiv je sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Na sedmi ministrskega sveta dne 2. jun. je poročal minister Kretel o sporazumu med Italijo in Jugoslavijo. Prebral je besedilo sporazuma, iz katerega je razvidno, da je štato navadna revisijska rapalake pogodbe, čeprav so vsadni časopisi pisali na dolgo in široko o sporazumu, ki pomenja za nas veliko smago zaradi uspešne intervencije in Loyda Georgeja. Naša delegacija ni same popustila predvsem v vprašanju Zadra, temveč tudi glede baročke luke. Ves sporazum je isdelan naravnost in prid Italije. V Belgradu, kjer so škandali na dnevnem redu, se še povprašujejo, kdo je zopet prav mastno zaslužil pri "glihanju" isvršitve rapalake pogodbe. V belgradskih krogih še opažajo med radikali in demokrati tih očitjanja. Politično ozračje smrdi zelo sumljivo, toda Belgradu ne bo škodoval, ker ga je še navajen.

Koliko je stala jugoslovanska delegacija v Genovi. Te dni so zaključili račun belgrajske delegacije na genovski konferenci. Iz tega računa posnemamo, da je stala naša državljansko jugoslovanska delegacija samo 5.895.756 francoskih frankov, kar znese v kronah ravno 135 milijonov kron. Tedaj nas je odkodovala delegacija za to "malenkostno" vzotico, poleg te pa še obšutno moralno. Poleg drugih nerodnosti, ki je je zakrivila naša delegacija, spada sem tudi neurečni sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Da smo se obnašali kot ponižni hlapeci Francije, nam oveda ni potreba meniti, da posebej podčrtavati. "Bog nas obvaruj takih delegacij!" vzdihujejo že sedaj ubogi davkoplačevalci, ki bodo delali obupne obrabe, ko bodo morali segati v šep in plačevati polomije naših državnikov s različnimi devini.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inšorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2687-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK: Predsednik Vincent Calnar, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. 7, Box 62, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Joka Zvertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 406 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelesnik, Box 276, Barbarton, Ohio, Fred A. Vidar, Box 673, Ely, Minn., John Terrell, Box 161, Lawrence, Pa., John Gorick, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROZJE: Blas Novak, predsednik, 2687-89 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROZJE: Jacob Ambrošič, Box 266, Moon Run, Pa., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROZJE: Anton Šular, Box 194, Gross, Kans., za južnopad. Max Mare, Box 106, Suhl, Minn., za severnopad. Miba Zagal, 5433 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Semrah, 2800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 2806 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdržitveni odbor:

Predsednik: Frank Alai, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Joka Oves, 3628 W. 25th St., Chicago, Ill. Joe. Šuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 2802 St. Clair Av., Cleveland, O. POZOR! — Korespondenca s gl. odborom, ki deluje v glavnem središču, se vrli takole:

VSE PISMA, ki so nasnažajo na posle gl. predsednika so naslovni Predsedništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki so stičajo gl. izvrševalnega odbora in jednute volbe so naslovni: Tajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V KVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI so pošljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošljajo Frank Zaitz, predsedniku nadzornega odbora, 2806 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Vsi pritožbi na gl. porotni odbor so naj pošljajo na naslov: John Underwood, 418 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi opisi, namazni, oglaš, naročilna in sploh vse kar je v zvezi s glasilom "Prosveta", naj so pošljajo na naslov: "Prosveta", 2687-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Razvoj verstva.

Po Henry H. Tichenorju.

(Dalje.)

Najbolj razširjeno božanstvo v formi živali je pa bilo — in je še danes ponekod — kača, ki se najbolj studi modernemu šlovaku. V Wydahu (Afrika) je kačji tempel, v katerem kar mrgoli sibirka svetih kač. Ameriško indijansko plemo Natchez obušuje klopotačo iz bog Aztekov v Mehiki, ki se je imenoval Quetzalcoatl, je bil kača-bog. Inkati in Aravkanjani v Južni Ameriki so tudi častili kače. Češčenje kač v Indiji je povzročilo, da je bila dešela kar poplavljenca s strupeni kačami, ker jih ni smel nihče pobijati. Indijci so darovali kačam rože, živila in goreče sveče. V Indiji je še danes 185.000 ljudi (Naga, Guga in Punjab), ki časte kače. Svoječasno so Indijci verjeli, da je kača neumrjoča.

Kakšno vlogo igra kača v svetem pismu, je znano. Kača je prevrtila Jehovo, boga samega, ki je ustvaril svet in vse, torej tudi kačo! Kača je zapeljala Evo v greh — in od tedaj je na svetu greh, težko delo in bolezen; greh, ki je take ujezil bogove, da so pokončali šlovstvo s potopom, a pozneje se je moral sam božji sin, rojen iz device, darovati, da je umil greh, ki ga je povzročila kača. Koliko števje in trpljenja je bila preprečenega, ako ne bi bil Jehova ustvaril kače ali če bi jo bil ubil, predno je zapeljala Evo! Toda čitatelj naj ne misli, da je zgodba o kači v paradisu originalno delo židovskih očakov, katero je potem kopiral kristjanski ošak. Pravljenca o stvarjenju sveta in kači ter grehu v raju, ki se nahaja v bibliji, je bila znana najmanj tisoč let pred Izraelci v Babilonu. Ravno tako so Hebrejci dobili od Babiloncev zgodbo o "vesoljnem" potopu, ki se naslanja na resnično katastrofo, samo da je bila krajevna.

Barbari so verjeli tudi v zdraavliva žudeza kače. Siegfried, božanstvo starih Nemcev, se je okopal v krvi zmaja, katerega je ubil in potem je bil neranjiv. Kristjani se umijejo v krvi umorjenega odršenika in so zavarovani pred pikom kače-hudiča. "Zdravniki" v starih časih so največkrat "zdravili" a kačami. Simbol grškega zdravljenega boga Askulapa je bila kača ovita o krogu palice. Ko je v starem Rimu nekoč divjala kuga, so iz Epidavra poslali kačo, da prežene bolezen. Rimljani so sezidali Askulapov tempel, v katerem je bila negovana živa kača. Askulap je imel hčer Higiejo (odtud izvira sedanja beseda "higijena"), boginja zdravja, katero so grški umetniki slikali kot lepo žensko, ki naslanja kačo iz skledice.

Vrnimo se zopet k bibliji starega testamenta. Jehova je dal Mojzesu obšati, da je v puščavi spremeni palice v kače in med-

nine in z nje obvaroval Izraelce kačjih pikov. In tega sledi, da je Mojzes tudi verjel v kačje zdravilo, osiroma Jehova ni bil nič na boljšem. — Neke stara pravljica se glasi, da je bila kača mati šlovstva. Ime Eva (hebrejsko Havva, ki simbolizira kačo) je v sorodu s to pravljico. Talmudisti (razlagalci židovskega svetega pisma) pravijo, da je imel Adam dve ženi: Evi in Lilil. Lilil je pustila Adama na cedilu in se poročila s satanom, ki je imel podobno kačo, naker je Lilil porodila veliko število stvorov, ki so napol ljudje in napol hudiči, ki so se imenovali "jini". Stare hebrejske legende alikajo Lilil kot krasotno brez primere.

Židovski svetopisemski filozof Filon v Aleksandriji, ki basira svoje nazore o utvarjenju šlovka na pravljici v Talmudu, ki se glasi, da sta bila prvi mož in žena utvarjena s enim telesom in eta se posneje razdelila, pravi, da "privlačna sila, katero vzbuja ljubezen med polovicama originalnega dvojnega šlovka, je izvor spoine naslade; simbol tega izvora je kača, ki je obratno začetek vseh pregreškov. Evi predstavlja naslado ali uživanje, Adam pa razum šlovka. Kača ni napadla neposredno Adama, te je razum šlovka, pač pa ga je s pomočjo Evi pridobila za uživanje in uničila njegovo neumrjoče krepot."

To pomeni, da si je kača-bog s pomočjo žene podvrnila šlovkov razum in ponižala šlovka na smrtnika. Ako ne bi bil Adam stori greha v raju, bi bil še danes živel s Evi vred. Pomislite, samo dva šlovka bi bila vsa večnost na svetu: samec Adam in samica Evi! Jehova ju je pa rešil te nesreče, zato je ustvaril kačo in jo poslal k Evi, da je zapeljala oba v greh!

(Dalje prihodnji.)

IZ UPRAVNIŠTVA.

Posiljajo se vsi bratje tajniki in sestre tajnice naših društev S. N. P. J. in tudi vsi drugi zastopniki lista Prosveta, da se kolikor je največ v njih moči potrudijo sedaj, ta in drugi mesec in pobe-rejo naročilno od naročnikov na Prosveto, katera v veliki večini poteče s dnem 1. julija. Bratje in sestre, upoštevajte to! List je vsa lastnina in ako mu šelite dobro, tedaj boste nedvomno priskočili na pomoč sedaj in izvršili svoje delo. Apeliram na vse naročnike Prosvete, ki jim naročilna poteče, da isto pravočasno ponovijo bodisi pri tajnikih ali drugih zastopnikih, ali pa naj pošljejo denar naravnost upravitelju lista. — Filip Godina, upravitelj.

IZUČENE SLAMNIKARCE POTREBUJEMO

za takovano šip delo in tudi za delo šlovkov iz blaga in za pletti. Stalno delo. Pridite pripravljeno za delo. BELAFFSKY BROTHERS, 1444 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Frank Heller:

Blagajna velikega vojvode.

Roman.

iz švedščine preložil F. J.—o.

(Dalje.)

"Ali to še ni vse, on se ne pritožuje samo, on je celo jako predrzen, da nam očita sledeče: število, ki smo jih navedli mi v svoji ponudbi, so nezanesljive, s svojimi nesolidnimi podatki smo ga izvabili v dvomljivo in nesolidno kupčijo..."

"Lopov, nesramen lopov, ta Italijan! Zabavlja na kupčijo, ki mu nese najmanj 15 procentov. Pišite mu, da naj bo oprezen, ker sicer bom s ukazom prepovedal uporabo soli v svoji vojvodini in za prekršitev določil smrtno kazen. Potem naj pa gleda za boljim dobičkom!"

"Visočanstvo, vi ste danes dobre volje. Toda, pomirite se, visočanstvo. Z Vivianijem bom že obravnaval, kar zasluži. Thomsona in Frencha se niti najmanj ne bojim. Altensteina že odpravim z argumenti, ki jih je ravnokar blagovila navesti vaša visokost. Njegove nerazumne zahteve pripisujem samo njegovi mladostni razburjenosti."

Señor Paqueno je za hip umolknil in čistil nervozno svoj zlati ščipalnik. Potem je pa pogledal plašno velikega vojvodo in nadaljeval.

"Žalibog smo pa dobili pismo tudi od Semjona Markoviča. Vaše visočanstvo se gotovo še spominja na našo zadevo z Markovičem v Parizu!"

"Na vsak način se te zadeve v Parizu spominja gospod Markovič, kajti jaz sem popolnoma pozabil na njo."

"Toda, visočanstvo, Semjon Markovič!"

"Na vsak način se visočanstvo še spominja na leto 1908?"

"Kako da ne, Paqueno, saj je od tedaj minulo samo dvoje let. Jaz sem sedaj star 35 let, a v zgo-

dovini naše dinastije še ne pomnim slučajja, da bi tega ali onega zapustil spomin pred štirideset letom! Torej!"

Te veselo opazke svojega vladarja je sprejel señor Paqueno s težkim vzdihom. S žalostnim in otočnim glasom, skoraj sam za sebe, je nadaljeval s presekanimi stavki, kot da je hotel izzvati velikega vojvodo, da ga na primer nem mestu prekine.

"Ako se spominja, visočanstvo še na leto 1908., spominja se gotovo tudi na vesti, ki so takrat krojile po novinstvu o zaroki velikega vojvode od Minorke in neke ruske velike kneginje, ki so o nji trdili, da je bila lepa — spominjate se gotovo visokost, da te vesti niso bile brez vsakega povišanja. Dva meseca sem vodil takrat pregovore z grofom Feodorjem Obelinskim, ki je bil takrat ruski poslanik v Madridu. Takrat sva napisala z ene in druge strani nekaj skoro poluradnih pism. In nekega dne je pisala velika kneginja sama... pisala je — kot pravijo — razpoloženo devičke romantične lastnoročno pismo vašemu visočanstvu... To pismo... gotovo se visočanstvo še spominja, ni bilo napisano v takozvanem uradnem, ali poluradnem stilu..."

Señor Paqueno je posmatral svojega vladarja z nemlim pozivom, da naj mu prepove dalje govoriti. Veliki vojvoda pa je stal mirno, povsili je glavo in gledal brezizrazno skozi okno. Povesil je tudi svojo spodnjo ustnico, in señor Paqueno je dobil utis, da ga sploh ne sliši.

Señor Paqueno je vzdihnil ponovno in to globokjeje nego poprej, potem je pa nadaljeval z utrujenim glasom:

"Ko se je to zgodilo leta 1908., je bil naš gospodarski položaj ožupnejši nego kadarkoli poprej. Posledice amerikanke krize bile so za nas jako občutne... Naši državni papirji so notirali — ako so sploh še notirali — 47 in pol procenta, posojila pa nismo mogli dobiti niti na 100 procentov. Tu je bila samo ena pomoč: vzdržati vsaj nekaj časa in rešiti našo čast, dokler ne postane vprašanje vaše zaroke perfektno! Toda denarja

na noben način nismo mogli dobiti, nikdo ni verjel našim obljubam... vaša zaroka so vsi smatrali za trik, slepilo... Tedaj smo se obrnili na Semjona Markoviča. Visočanstvo, ali se morda sedaj spominjate na Semjona Markoviča?"

Glas señora Paquena je ihtel v razburjenju — zopet je umolknil in nervozno opazoval svojega vladarja, ki je stal pred njim mirno brez vsake kretnje in besede. Povesil je oči... tako da se mu videlo le belo v njih... cigara mu je ugasnila, a on jo je vrtil z nervoznimi ustnicami...

V polšepetu je nadaljeval señor Paqueno:

"Dobila sva 200 tisočakov za dolžno pismo na 300 tisočakov in proti garanciji, ki je navedena v dolžnem pismu. Semjon Markovič, ki je poznal dobro razmere na ruskem dvoru, je vedel, da ne riskira prav nič, ako nam posodi na tako jamstvo. Tako pismo, kot vam ga je pisala velika kneginja Olga, je bilo vredno v njegovih očeh tudi milijon!"

Señor Paqueno je nenkrat prenehal govoriti in nehoti stopil korak nazaj; veliki vojvoda je poskočil korak naprej, sklonil se nad njim, potisnil je roke še bolj globoko v žepa in ga razburjeno gledal s podplutimi očmi.

"Dosti, dosti, señor Paqueno! Vi ste vrag! Vi mi pripovedujete vse to, kakor da sva bila takrat dva navadna lumpa pripravljena prodati svojo čast za par umazanih tisočakov. Ali ne veste, koliko časa sva se borila in premissljevala o tem, predno sva pristala na to umazano kupčijo? Vi ste vendar pobožen mož, señor Paqueno, vaša dolžnost je bila, da preprečite to..."

"Visočanstvo, vi mi delate krivico," je odgovoril Paqueno z rahlim očitkom. "Ako se sedaj vaše visočanstvo spominja na vse, kar je bilo, se gotovo spominja tudi... onega, ki je prišel na to nesrečno misel... Povdarjam, da nisem bil jaz! Vi, sami visočanstvo ste bili, ki ste pristali na ta predlog. Seveda, jaz sem mišlil, da ste se samo šalili. Da sem jaz nadaljeval vso zadevo, to sem ob-

žaloval samo jaz. In v teh desetih letih, ko je vaše visočanstvo pozvedelo na vse to, kar je bilo, kovati sem sto in sto načrtov, da popravim svojo nepremišljenost na svojo pest. Verujte mi, takrat sem bil slepec, norec... ali vodila me je takrat najzgodnejša zvezda, ki more voditi človeško življenje, vodilo me je upanje. Še danes se živo spominjam na vse one lepote, ki so me prebudile v nas, ko sva govorila o veliki zaroki. Dolgih 32 let sem sam delal noč in dan da rešim naš gospodarski položaj — toda brez nade na uspeh... Toda takrat se je nenkrat pojavilo upanje, da smo rešeni. Vdržati se par mesecev in..."

(Dalje prihodnjč.)

Za naše farmarje.

O krmi domače živine, sestavi živalskega telesu in krme, kakšna krma je najboljša.

Piše Frank Lukancich.

(Konec.)

Ogljikovi vodiki: škrob, rastlinski sladkor in surova vlaknina imajo v krmi ta pomen, da vzdržujejo telesno gorkoto ter se uporabljajo za dihanje. Prej smo že slišali, da služi enoistemu namenu. Tukaj pa moramo opomniti, da je maščoba za napravo telesne toplote oz. gorkote in za dihanje boljša in izdatnejša, kakor ogljikovi vodiki, kajti 2 funta tolašče napravi toliko telesne toplote, kakor 4¼ funta navedenih vodikov, torej 2 f. tolašče zaleže toliko, kakor 4¼ funta vodikov. Škrob, rastlinski sladkor in surovo vlakence so toraj manj važni od tolašče, a tolašče je manj važna od beljakovine. Sploh pa se nahaja v živalski klaji navadno dovolj ogljikovih vodikov, samo v močnih krmah je premalo surovega vlakence, in zato je dajati zraven njih sena in slame, ki imata mnogo vlaknine, da se želodec napolni. Rudninske soli niso sicer naravnost hranilne ali vendar so za ohranjenje zdravja neobhodno potrebne. Te snovi pomagajo želodcu hrano prekuhavati in prebavljati, dalje strjujejo kosti in nadomeščajo pri molznih živini soli, katere odhajajo vsak dan z mlekom. V dobri in prikladni krmi je skoro vedno toliko rudninskih snovi, kolikor jih žival potrebuje, a pri slabem krmivu je stvar drugačna. Kolikor rudninskih snovi ne gre v kri, tiste pridejo z blatom v gnoj in pozneje na njive, kjer služijo rastlinam v hrano.

Čim več fosforove kislina, apna in kalija se nahaja v gnoju, tem boljše je. To se pravi z drugimi besedami: Čim boljše klaja tem boljše gnoj. Kdor krmi dobro, sladko seno, deteljo, otrobo, žito, tistemu se ni treba bati, da bi dobila živina premalo solnih snovi. Krmljen je samo slamo, koruznico, repo, krompirjem, v kateri klaji je premalo solnih snovi, napravila bolehavosti, zlasti mehke kosti, lizanje, hromoto in kostolomnico. Največ rudninskih snovi potrebujejo noseče in doječe samice in mlada, še ne dorastla živina. Samice jih uporabljajo za tvoritev mladčevih kosti in nadomeščanje tistih soli, katere oddajajo dnevno z mlekom mladim živalim, pa so rudninske snovi radi tega potrebne, da si utrdijo z njimi kosti.

Nekoliko vode je v vsaki, tudi najbolj suhi klaji. Vode ne smemo jemati v poštev, kadar določujemo tečnost krme, ker ona ni hranljiva. Toraj so samo suhi deli posameznega krmiva hranljivi — pa še ti ne vsi. Za zgled tole:

Dobra suha detelja ima 14—15% beljakovine, prav mlada pred cvetenjem košena, suha detelja 4¼%. Valed navedenega bi si lahko mislil kdo izmed čitalcev, da je suha tečnejša od sveže, a to vendar ni tako. Odrašunajte vo-

do, ki ni prav nič redilna, pa je stvar drugačna. 100 funtov sveže detelje ima okoli 80 funtov vode in 20 f. suhe snovi. Če sedaj površno preračunamo, prepričamo se, da ima posušena detelja izmed vseh suhih delov eno šestinko, a sveža ¼ beljakovine. Četrta del pa je večji od šestega, zato je tudi sveža detelja redilnejša od suhe. V posameznih vrstah različnega krmiva je kolikost redilnih delov — beljakovine tolašče, itd. zelo različna.

Ob prihodnji priliki vam sestavim tabelo v kateri navedem vrednost vseh krmil. Kakšna klaja je naj boljša in kdaj je najtečnejša, ter najprikladnejša za živino? V različnih vrstah posameznih krmil je množina redilnih delov kaj neenaka, kar smo aljšali v prejšnjem sestanku. Vendar pa tudi klaja ene in iste vrste ni vedno enako tečna.

Vsakemu živinorejcu je že primerno znano, da je seno tečno mnogo redilnejše, kakor iz močvirnatih travnikov. Večja ali manjša tečnost eno iste krme je odvisna od zemljišča in obdelovanja. Močvirnata zemlja donaja sicer mnogo klaje, a ista je težko prebavna in malo redilna. Trava in seno z vlažnih, povodnjim izpostavljenih travnikov sta ponešana z blatom in peskom, kar je naravnost škodljivo. Nasprotno pa raste na solčnih senožitih tečno pernatu in lahko prebavno seno. Peščena ilovnata zemlja daje najtečnejšo in najredilnejšo klajo; to pa samo tedaj, kadar ne primankuje potrebnega dežja. Na suhih peščenih tleh raste trda, malo tečna, težko prebavna, skratka slaba krma. Mokri in mrzli, takozvani težki svet donaja mnogo krmiva, katero je pa le malo redilno. Gnojna zemlja redi dobro, lahko prebavno in tečno piščo, negnojna doprinaša le slab sad.

O razvoju ali starosti posameznih rastlin. Znanost in skušnje so nas poučile, da ni živalska klaja enako tečna, če je zgodaj ali pozno pokošena. Največ redilnih snovi imajo trave tedaj v sebi, kadar začnejo cveteti. Vsa živinorejca naj bi si dobro zapomnil, da je v zgodaj pokošeni senu mnogo več beljakovine, kakor v tistem, katero je pozno, prezrelo pokosil. Razen tega je v mladi travi tudi surovega vlakence deloma prebavno, v prestari je isto skoro popolnoma neprebavno. Če ti je na tem ležeče, da dobiš mnogo tečne in zdrave klaje, pokosi travo in deteljo tedaj, ko so rože v cvetju, ali pa ko so ravno počele cvetsti. Kdor pozneje kosi tisti sicer več nakosi, pomisliti je treba, da je taka mrva trda, težko prebavna, in da učinja mnogovrstne bolezni v prebavilih. Boljše je kosi dva tedna prezgodaj, kakor pa 2 tedna prepozno. Za žito, sočivo, je, krompir, repo, je stvar drugačna; navedena klaja je tem redilnejša, čim bolj je dozorela. Suho in vroče vreme učinja, da se vlakence preveč izsuši, postane krma trda, malo redilna. Nasprotno pa tudi deževno in hladno po-

Ob priliki, kaj več o krmljenju.

Opomniti moram, da tisti vendar dobro krmi, kateri suši pri lepem vremenu, kajti izgubitev ali tedaj stvar prevelik. Drugačnja pa je stvar takrat, ako nas zasači pri sušenju slabo deževno vreme. Moča izpere in izsrka mnogo redilnih snovi, mrva postane mnogo slabejša. Opomniti moram da je dež otavi škodljivejši kakor sena. Pravilno ravna oni, kateri otavo zgodaj kosi, dokler je čas ugoden za sušenje; nakosi sicer malo manj, ali mrva je prav dobra in zdrava. Kdor pozno kosi, dobi malo več ali slabejšega krmiva, in s tem je razlika poravnana. Lahko pa tudi, prehitri pozneje kosa dež, kateri mu več dni izpira pokošeno otavo in jo tako izprememi, da je v restnici slabjša od slame.

Mrvo in slamo moramo spraviti v suhe prostore, kajti dež, sneg in megla jim mnogo škoduje. Mokra in vlažna krma postane na kupu raduhla, plešnjiva torej isprijena. Prestarjeno, detelja in slama izgubijo sčasoma mnogo redilnih snovi; letoanje seno je tečnejše od lanskega, in isto velja tudi za deteljo in slamo. Sploh si zapomnite, da če eno leto staro seno ali detelja nista tako tečni, kakor sta bili poprej. Pa tudi takoj po sušenju se ne smeta krmiti, ker sta preveč dražljivi; vsaj 5—7 tednov se naj obležavata. Opomniti moram, da so krompirjeve kalice nevarne; z njimi bi se mogla živina celo zastrupiti, ko bi jih hkratu mnogo požrla.

SLOVENSKA ZDRAVNIŠKA KNJIGA

se besede se lahko kupi pri Dr. Bentzu, ul. 16. Ta zdravnik tudi da zadnje sprejema prve učbenike in v njegovih letih se učijo na Berlinu. On spremlja tudi bolnike v njegovem stanovanju vsak dan in ob večerih; ob nedeljah samo dopoldne.

DR. A. M. SOUKUP,
3639 W. 22nd St., cor. Millard Ave.,
(Adv.) CHICAGO, ILL.

ZA SIVE LASE
"Natural Hair Restorer"

nala izmizha vam obnovi sirove in druge lase pred izpadanjem. Odpravi prhljaj, redi koščice in ponovno rasti las.

"Natural Hair Restorer" ni havelno in se uspešno uporablja na moške in ženske lase. Stokletica z vami navodili se vam pošlje za \$1.00 plačan v naprej.

Uspeh zasnovljen ali pa se vam vse omar.

Victoria Mfg. Co.,
Morton Bldg., New York City

ZASTONJ

se dobi 10,000 zemljišč v najem za iskanje olja v dobroznanem okraju Marathon Field. Sosedno imajo v nametu družbe Magnolia, Carter in Pure Oil Co., vse to se izve ako čitate list, ki se bavi s tem. Pišite po vzorec. Oskrbite si delez v tem oljnem kraju. Ni je boljše prilike v nobenem drugem listu kot je v našem. Naslov je: "TEXAS OIL WORLD," najboljši urejevalni list za oljnatu trgovino. P. O. Box 365, Fort Worth, Tex.

F. M. Dostojevskij:

BESI

Roman v treh delih.

Preložil Vladimir Levstik.

(Dalje.)

"Zakaj ste se skrili, namesto da bi prišli na spregled!"

"Mislim, da imamo vsi pravico svobodnega gibanja," je zamomljal Liputin, čeprav menda sam ni dobro vedel, kaj hoče reči.

"Gospoda," je izpregovoril Pjotr Stepanovič in privrkat povihal glas nad polšepetanje, kar je zelo učinkovalo. "Gotovo se vsi zavedate, da je v tem trenutku vsako razvlačevanje odveč. Kar treba, je bilo sinoči naravnost in določeno povedano in prevečeno. Toda po obrazih sodim, da hoče nemara še kdo kaj pripomniti; v tem slušaju naj se podviza. Vraga vendar, čas hiti, in Erkel ga lahko vsak hip pripelje..."

"Vsekako ga pripelje," se je oglasil Tolkačenko, bog ve zakaj.

"Ako se ne motim, mora najprej izročiti tiskarno!" je povprašal Liputin, spet tako, kakor bi sam ne vedel čemu vprašuje.

"Nu, seveda bi jo bilo škoda!" je dejal Pjotr Stepanovič in vzdignil svetilko k njegovemu obrazu. "Toda sinoči smo se dogovorili, da pravega prevzetja ni treba. On naj vam le pokaže mesto, kje je zakopana; izkopljemo jo pozneje. Kolikor vem, leži tu nekje, deset korakov od ene ga izmed vogalov votline... Eh, vraga, Liputin, kako ste mogli pozabiti! Dogovorjeno je, da ga sprejmete vi sami, ostali pa čakamo trenutka... Čudno, zakaj vprašujete; ali se le delate tako?"

Liputin je mračno molčal. Nihče se ni oglasil. Veter je majal vrhove smrek.

"Upam, gospodje, da stori vsak svojo dolžnost," je Pjotr Stepanovič nestrpno pretrgal tišino.

"Zvedel sem, da je k Šatovu prišla žena in povila otroka," je zdajci izpregovoril Virginskij, goltaje besede od naglice in razburjeno mahaje z rokami. "Kdor pozna človeško srce, je lahko prepričan... da zdaj ne ovadi nikogar... ker je srečen... In zato sem bil davi pri vseh, pa nisem našel nikogar doma... in mislim, da zdaj nemara sploh ni več potreba..."

Umolknil je; sapa se mu je zadržila v grlu.

"Ako bi se vi, gospod Virginskij, namah zažutili srednega," je stopil k njemu Pjotr Stepanovič, "ali bi zato preložili — ne ovadbe, o tej ni govora — marveč kako riskirano politično dejanje, ki ste ga zamislili še pred svojo srečo in si ga štejete v sveto dolžnost, ne glede na nevarnost, da splava vsa sreča po vodi!"

"Ne! Ne! Ni ga preložil, za nič na svetu ga ne bi preložil!" je odgovoril Virginskij s strašno nerodno gorečnostjo in se strastno zgenil.

"Rajši nego podlež bi bili spet nearečni!"

"Da, da... Prav narobe... rajši bi bil naj-večji podlež... se pravi, ne... podlež nikakor ne, temveč naopak, rajši bi bil najnearečnejši nego podlež."

(Dalje pohoda.)

"Nu, tak vedite, da vidi Šatov v tej ovadbi svoje politično delovanje in svoje najvišje prepričanje; v dokaz naj vam bo, da se vendar sam podaja v nevarnost pred vlado, čeprav mu seveda mnogo odpuste radi ovadbe. Tak človek se nikdar ne odpove svojim namenom. Ni je sreče, ki bi ga premagala; drugi dan se iztrezni, ošteje se ter pojde in stori. Razen tega pa ne vidim nikake sreče v tem, da se je žena po treh letih vrnila k njemu roditi Stavroginovega otroka.

"Toda ovadbe vendar ni videla živa duša," je zdajci izpregovoril Sigaljev s trdovratnim poudarkom.

"Ovadbo sem videl jaz," je kriknil Pjotr Stepanovič, "ona je pripravljena — in ves ta semenj je strašno neumen, gospoda!"

"Toda jaz," je zdajci vzklikel Virginskij, "jaz protestiram... protestiram iz dna duše... Jaz hočem... tole hočem: kadar pride, hočem, da stopimo vsi preden ter ga skupno vprašamo, kako in kaj; če je resnica, naj se skesa, in ako da častno besedo, ga pustimo. Vsekakor mora biti sodba: brez sodbe ničesar. Ne pa da se skrivamo in zahrbtno planemo nanj."

"Postaviti vas skupno stvar na častno besedo — to je višek budalosti! Hudiča, gospodje, kako je to neumno! In zdaj! Kakšno vlogo se pripravljate igrati v trenutku nevarnosti?"

"Protestiram, protestiram!" je ponovil Virginskij.

"Vaj dreti se nikarte, še znamenja ne bomo slišali! Šatov, gospoda... Hudiča, kako neumno je to zdaj! Pravil sem vam že, da je Šatov slavljanofil, z drugimi besedami, eden najneumnejših ljudi... Sicer v smedo me pripravljate... Šatov, gospoda, je bil ogorčen človek, in ker je bil vendarle član družbe, najsi je hotel ali ne, sem upal do zadnje minute, da utegne kdaj hasniti skupni stvari ter ga porabimo kot ogorčenega človeka. Varoval sem ga in mu prizanašal kljub vsem natančnim predpisom... Prizanašal sem mu stokrat bolj, nego je bil vreden! Toda končal je z ovadstvom; nu, vraga, saj ni, da bi govoril... Le naj se kdo poskusi izmuzniti! Nihče izmed vas nima pravice izmuzniti se! Le hko se z njim poljubljate, ako vas je volja, toda skupne stvari na častno besedo postavljati ne smete! Tako ravnaajo svine in vladni podkupljeni!"

"Kje pa so tukaj vladni podkupljeni?" je zategnil Liputin.

"Morebiti ste vi? Kar molčite rajši, Liputin; vi govorite samo tako, iz gole navade. Podkupljeni, gospoda, so vsi, ki postanejo v nevarnem trenutku strahopetci. Iz strahu se zmerom najde bedak, ki zbeži v poslednji minuti in vpije: 'Joj, odpustite mi, pa vam izdam vse druge!' Toda vedite, gospodje, da je zdaj ni več ovadbe, za katero bi vam odpustili. Naj vam priznajo še take olajševalne okolnosti, vendar je vsakemu gotova Sibirija, in razen tega ne videte drugemu mežu, ki je ostrejši od njihovega!"

V svoji besnosti je znil Pjotr Stepanovič marsikaj nepotrebnega. Sigaljev je storil trdne korake proti njemu.

FRENCH LINE
DIREKTNJA SLUŽBA V JUGOSLAVIJO
preko Havre

1. velični paroblad na 2 in 3 t. v. l.

SAFAYETTE.....June 24
FRANCE.....June 28
LA TOURAINE.....June 29
LA LORRAINE.....July 1

Nabavna komandita za tujost. Kabinata s sanitacijski in topla voda, za 2, 4 in 6 ljudi. Posredna jedila, soba, soba za kadilce, pivnica, krmilnica, vse je na razpolago potnikom in tujcem razreda. Vise in pivo zastani.

Za nadalje informacije vprašajte pri lokalnih agentih FRENCH LINE

VAŠ PODPIS

BO imel tako vrednost, kakršno mu bo ste s svojimi prizadevanji sami ustvarili. Vrednost odvisi največ od vašega prizadevanja sistematično hraniti.

VI ste opravičeni tudi nekaj imeti od vašega dela, zato se odločite sedaj izplačevati sebi določeno svoto iz vašega tedenskega zaslužka in jo vlagajte v to banko.

SKLENITE hraniti in vrednost vašega podpisa bo naraščala sorazmerno z vašimi prizadevanji.

POSILJAMO denar v silno domovino po dnevni ceni. PRODAJAMO likvidna za potovanja v stare domovine in nazaj, na vse tla.

KASPAR STATE BANK
Bliss Island Ave., vogal 19. ceste, Chicago, Ill.
Največja slovenska delovna banka v Zedinjenih državah.
Kapital in prihranki \$1,000,000.00

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

